

Opiskelu ja urasuunnitteluvalmiudet

Tällä kurssilla pohdit monella eri tavalla mm. sitä, millaisia vahvuuksia ja tulevaisuuden suunnitelmia sinulla on, mitä mahdollisuuksia edessäsi on ja millaisilla valinnoilla voit itse vaikuttaa jatkoosi opintojen jälkeen. Lisäksi saat vinkkejä työnhakuun: miten tehdään CV, työhakemus ja hissipuhe sekä harjoitellaan työhaastattelua. (Kurssilla on käytetty Ammattiin!-hankkeen materiaalia apuna.)

Kurssi on jaettu neljään osioon:

1. Opiskelun alussa: perehdyt urasuunnitteluun, pohdit vahvuksiasi ja opiskeluvalmiuksiasi
2. Oma tutkinto: tutkit oman tutkintosi rakennetta ja muodostumista ja kerrot omista opiskelusuunnitelmistasi
3. Opintojen aikana: tutustut työn hakemiseen ja laadit siihen liittyviä asiakirjoja, hissipuheen sekä esittelet oman tuotoksen ja harjoittelet vastaamaan työhaastattelukysymyksiin
4. Lisä- ja jatkokoulutus: perehdyt jatkokoulutusmahdollisuuksiin

1 Opiskeluna alussa

Mitä on urasuunnittelu ja osaamisidentiteetti

Urasuunnittelu-sana voi tuntua vieraalle, mutta se on sinulle tuttua. Urasuunnittelussa pohdit

- missä olet hyvä,
- mitä haluat tulevaisuudessa tehdä
- millaisia valintoja ja tekoja sinun pitää tehdä saavuttaaksesi tavoitteesi.

Olet aloittanut urasuunnittelun valitsemalla koulutusalan, jolla olet nyt aloittanut opinnot. Oletko aina halunnut valmistua tähän ammattiin? Oliko tai onko sinulla muita vaihtoehtoja? Ehkä olet vaihtamassa alaa. Joskus omalla alalla ei riitä työ, joskus kaipaa uutta ja haluaa vaihtaa alaa.

Urasuunnittelu on prosessi, joka jatkuu läpi elämän. Osaamista hankitaan koko ajan eri elämänaalueilta, myös virallisen koulutuksen ulkopuolelta. **Näin rakentuu osaamisidentiteetti.**

Osaamisidentiteetti muuttuu ajassa: se on käsitys itsestä osaajana. Mitä tiedän? Mitä osaan? Miten voin kehittyä? Tärkeä on osata tuoda omaa osaamistaan julki, sanoittaa se.

Osaaminen on tietoja, taitoja ja kykyä oppia. Osaamisidentiteetti on käsitys itsestä osaajana ja kyky tuoda esiin omaa osaamistaan. Se rakentuu vuorovaikutuksessa.

Maailma muuttuu vauhdilla, ja siksi oman tulevaisuuden miettiminen ja suunnitteleminen on tärkeää olla läsnä koko ammatillisten opintojen aikana.

Opintojen aikana joudut tekemään valintoja esimerkiksi

- ammatillisesta suuntautumisesta
- työssä tapahtuvan oppimisen paikoista
- oman alan kesätyön hakemisesta
- valmistumisen jälkeen ensimmäisen työpaikan hakemisesta
- jatko-opinnoista.

Katso videot

- TAT:n video Tee unelmista totta: https://www.youtube.com/watch?v=W8ZCn_7F3DQ
- Pesojoonaksen video Mikä musta tulee isona? Karsee kysymys!: https://www.youtube.com/watch?reload=9&v=rHI_7_onChU
- XAMK:n Uusille urille –hankkeen video osaamisidentiteetistä: <https://www.youtube.com/watch?v=o32PosQfsZo&t=1s>

HOKS ja urasuunnitelma

HOKSissa eli henkilökohtaisessa osaamisen kehittämistä koskevassa suunnitelmassa on kohta "Urasuunnitelma". **Urasuunnitelma on sinun oma suunnitelmasi, jonka laatiminen jatkuu läpi opintojen.**

Urasuunnitelman laatiminen alkaa heti opintojen alkuvaiheesta lähtien. HOKSissa mainitaan seuraavat asiat, joita sinun on hyvä pohtia opintojen alusta lähtien HOKS-ohjaajasi kanssa:

- sinun tavoitteesi opiskelijana (Opiskelijan tavoite)
- suunnitelma jatko-opintoihin siirtymisestä
- suunnitelma työelämään siirtymiseksi
- suunnitelma työuralla etenemiseksi
- suunnitelma opintojen jatkamiseksi
- muut tavoitteet, esim. yrittäjyys.

Jos tulevaisuuden tavoitteet ovat vielä hämärän peitossa, siitä ei kannata ahdistua. Urasuunnitelmaan kannattaa kirjoittaa juuri ne ajatukset ja tunteet, jotka sisälläsi on tällä hetkellä.

Opintojen edetessä ja oman ammatti- ja osaamisidentiteettisi kehittyessä suunnitelmasi tulevat tarkentumaan ja kenties muuttumaan. Sinun kannattaa pohtia urasuunnitelmaasi monelta eri kannalta. Voit tarkentaa urasuunnitelmaasi aina HOKS-keskustelujen

yhteydessä. Myös uraohjaajan ja opettajien kanssa on tärkeä keskustella omista haaveistaan.

Tehtäviä

1.1 Ensimmäinen HOKS-keskustelu

Opintojesi alkuun kuuluu HOKS-keskustelu HOKS-ohjaajasi kanssa. Keskustelussa käynte mm. läpi, millaisen polun valitset opinnoillesi. Samalla sinä hyväksyt alustavan urasuunnitelman itsellesi allekirjoituksella.

Kerro

- kuka on HOKS-ohjaajasi eli kenen kanssa olet käynyt HOKS-keskustelun
- milloin olet käynyt sen (myös puhelimitse tehty on hyvä mainita)
- mitä sovitte opintojen etenemisestä ohjaajan kanssa.

1.2 Minun tarinani

Voit tehdä yksilötehtävänä tai ryhmässä. Käytä apunasi alla olevia kysymyksiä.

Jos teet yksin, kirjoita tai videoi kuvaus itsestäsi.

Jos työskentelet ryhmässä, muodosta toisten opiskelijoiden kanssa 3-4 hengen ryhmä, jossa kerrotte itsestänne seuraavia asioita.

- Mitkä olivat sinun lapsuuden haaveammattisi? Muistatko vielä, miksi ne kiinnostivat sinua.
- Miksi aloitit opinnot tällä alalla? Ja millainen on motivaatiosi näihin opintoihin?
- Mitä aiot tehdä näiden opintojen jälkeen?
- Missä kuvittelet olevasi viiden vuoden päästä? Oletko työelämässä? Mitä teet?

1.3 Alkukartoitukset ja pohdintaa

Koulussamme kaikki peruskoulusta tulleet opiskelijat tekevät opintojen alussa alkukartoitukset matematiikan ja englannin taidoista sekä lukitestin. Alkukartoitusten avulla saadaan selville jokaisen opiskelijan lähtötaso ja opintojen aikana tarvittava tuki. Tieto on tärkeää opettajillesi ja vielä tärkeämpää sinulle itsellesi.

Kun olet tehnyt kaikki alkukartoitukset ja saanut niistä tulokset, pohdi niitä. Tulokset löydät HOKS-lomakkeesta.

Mieti ja kirjoita ajatuksiasi seuraaviin kysymyksiin:

- Kerro ensin, millaisen tuloksen sait eri alkukartoituksista: matematiikka, lukemisen ja kirjoittamisen testi, englanti.
- Minkälaisia ajatuksia eri kartoitusten tulokset sinussa herättävät? Tuliko yllätyksiä? Löytyikö tuttuja vahvuuksia? Pitääkö sinun tsemptata erityisesti jonkin alueen kanssa? Erittele pohdintaasi jokaisen alkukartoituksen tuloksista. Kerro ensin ajatuksiasi matematiikasta, sitten englannista ja lopuksi lukitestin tuloksesta.

- Millaisia ohjeita näiden opintojen suorittamiseen antaisit itsellesi? Entä mitä haluaisit sanoa opettajillesi?

1.4 Osaamiskartoitus

ForeAmmatti on palvelu, jossa voit kartoittaa osaamistasi ja pääset tekemään itsearvion työ- ja toimintakyvystäsi. Näet millaisia ovat ammattien työtehtävät ja keskipalkka. Tutki ForeAmmattia alla olevien kysymysten avulla

- kuinka paljon työpaikkoja on tarjolla ja missä päin Suomea
- kuinka moni muu hakee samoja työtehtäviä
- millaisia toiveita osaamisesta työnantajat ovat listanneet työpaikkailmoituksissaan.

Opettajasi/ohjaajasi kutsuu sinut ForeAmmattiin, jolloin voit käyttää palvelua laajemmin. **Älä kirjaudu ilman ohjaajasi kutsua**, sillä et pääse laajennettuun ForeAmmattiin tekemään osaamiskartoitusta. Voit kirjautua ForeAmmattiin <https://www.foreammatti.fi/>.

Kun olet kirjautuneena ForeAmmattiin, **tee osaamiskartoitus** ja vastaa alla oleviin kysymyksiin.

- Millaista osaamista sinulla on tällä hetkellä omalla alallasi?
- Entä mitä osaamista sinulla on mahdollisesti muilta aloilta?
- Mitä kortteja, passeja ja pätevyyyksiä sinulla jo on?
- Mitä kortteja, passeja ja pätevyyyksiä tarvitset omalla alallasi?
- Mikä on sinun kielitaitosi?

Tee myös Kykyviisari, jolloin saat oman arvion työ- ja toimintakyvystäsi.

Vaihtoehtoinen tehtävä

Jos et saa ForeAmmattia toimimaan, katso osoitteesta <https://kokeile.tyomarkkinatori.fi/ammattit> eri ammattien osaamisvaatimuksia ja kerro, mitä sinun ammatissasi edellytetään.

Keskustelkaa ryhmässänne osaamisvaatimuksista. Mitä olette jo saavuttaneet, mitä pitää vielä opiskella? Millaista osaamista olette saaneet virallisen koulutuksen ulkopuolelta?

Kokoa tiedot seuraavalla sivulla olevaan taulukkoon.

Mitä osaamista olen saanut opinnoissa?	Mitä osaamista olen saanut vapaa-ajalta?	Mitä osaamista minun pitää vielä hankkia?

1.5 Vahvuudet

Voit tehdä yksilötehtävänä tai ryhmässä.

Jos työskentelet ryhmässä, muodosta toisten opiskelijoiden kanssa 2-4 hengen ryhmä..

Opettajasi jakaa vahvuuskortteja tai listan ominaisuuksista. Valitse vahvuuksista 3, jotka kuvastavat sinua parhaiten.

Miten vahvuutesi näkyvät käytännössä? Koulussa? Kotona? Kavereiden kanssa?

Keskustelkaa ryhmässä vahvuuksistanne ja niiden ilmenemisestä.

Kun olette keskustelleet, kirjoita 2-3 virkettä, joilla kuvailet vahvuuksiasi. Kerro esimerkkitalanteita, joissa vahvuutesi tulevat esiin. Esimerkiksi ”Vahvuuksiani ovat tunnollisuus ja täsmällisyys. En myöhästy koulusta tai työstä ja teen aina tehtävät ajoissa.

- joustavuus
- johdonmukaisuus
- ennakkoluulottomuus
- huolellisuus
- suvaitsevaisuus
- tarkkuus
- avarakatseisuus
- taloudellisuus
- myönteisyys
- realismisuus
- luonnollisuus
- tiedonhalu
- oppimishalu
- sosiaalisuus
- päättäväisyys
- ystävällisyys
- itsevarmuus
- kohteliaisuus
- kunnianhimoisuus
- palveluhenkisyys
- luotettavuus
- huumorintaju
- rehellisyys
- sanavalmius
- vastuuntunto
- esiintymistaito
- ahkeruus
- yhteistyökyky
- innokkuus
- hyvä ihmistuntemus
- oma-aloitteisuus
- neuvottelutaito
- aktiivisuus
- motivointitaito
- itsenäisyys
- johtamistaito
- kekseliäisyys
- suullinen ilmaisutaito
- luovuus
- kirjallinen ilmaisutaito
- omaperäisyys
- kielitaito
- taiteellisuus
- nopeus
- tarmokkuus
- epävarmuuden sietokyky
- rentous
- laskutaito
- rauhallisuus
- pitkäjänteisyys
- looginen päättelykyky
- sinnikkyys
- avaruudellinen hahmotuskyky
- harkitsevuus
- suunnitelmallisuus
- kädentaidot
- organisointitaito
- suunnittelutaito
- ongelmanratkaisutaito
- päätöksentekotaito

2 Oma tutkintoni

Ammatillisen perustutkinnon rakenne

Ammatillinen perustutkinto koostuu pakollisista ja valinnaisista tutkinnon osista. Kunkin ammattialan perusteet (opetussuunnitelma) löytyvät **opetushallituksen sivulta**.

Ammatillisen perustutkinnon laajuus on 180 osaamispistettä (osp). Ammatillisia tutkinnon osia sisältyy tutkintoon 145 osp ja yhteisiä tutkinnon osia 35 osp.

Jokaiseen tutkintoon sisältyy vähintään yksi pakollinen ammatillinen tutkinnon osa. Valinnaisuus määritetään tutkintokohtaisesti.

Yhteisten tutkinnon osien laajuus on 35 osp, joista pakollisia osa-alueita on 26 osp ja valinnaisia 9 osp.

2.1 Oman tutkintoni sisältö

Selvitä, mitä tutkintosi sisältää. Voit hakea tietoa 2-3 hengen ryhmässä.

Avaa ePerusteet linkistä

<https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/selaus/kooste/ammattillinenkoulutus?hakutyyppe=perusteet> ja etsi sieltä tutkintosi muodostuminen. Kysy apua ohjaajaltasi, miten löydät ePerusteista tietoa omasta tutkinnostasi.

Tutkinto muodostuu

- pakollisista tutkinnon osista
- valinnaisista tutkinnon osista
- yhteisistä tutkinnon osista.

Vastaa alla oleviin kysymyksiin ja keskustele ryhmän muiden jäsenten kanssa opinnoistasi.

1. Mitä osaamisaloja ja tutkintonimikkeitä tutkinnossasi voi opiskella?
2. Missä ammateissa ja työpaikoissa ko. tutkinnon suorittaja tulee työskentelemään?
3. Mitä pakollisia tutkinnon osia, valinnaisia tutkinnon osia ja yhteisiä tutkinnon osia on tutkinnossasi ja kuinka monta osaamispistettä ne sisältävät?
4. Valinnaiseksi tutkinnon osaksi voi ottaa tutkinnon osan toisesta tutkinnosta, löytyykö muista tutkinnoista sinua kiinnostavia tutkinnon osia. Voit etsiä tietoa esim. googlettamalla.

Tehtävä 2.2. Omat suunnitelmani ja niiden toteutuminen opintojen edetessä

Tätä tehtävää voit tehdä koko kurssin ajan, mutta myös koko koulutuksesi ajan. Aina kun teet tehtävää, **kirjoita päivämäärä** eli teet eräänlaista päiväkirjaa siitä, **miten suunnittelet eteneväsi ja miten etenet opinnoissasi**. Kirjoita myös **työpaikalla järjestettävästä koulutuksesta**.

Kerro alussa, millainen suunnitelma sinulla on suorittaa koko opintosi. Etenetkö opinnoissa peruspolkua? Vai oletko suunnitellut muunlaisen polun.

Kirjoita myöhemmin, miten jatkat opiskeluasi. **Päivitä tätä tehtävää 4-5 kertaa opintojesi aikana ja aina, kun suunnitelmiisi tulee muutoksia**. Ei haittaa, vaikka kirjoittaisit, että opinnot jatkuvat entiseen tapaan useammankin kerran. Perustele ratkaisusi.

Kirjoita esimerkiksi, jos tilanteesi muuttuu jollain seuraavista tavoista

- jos opiskelusi jatkuu oppisopimuksella
- jos suuntaat suoraan töihin ja työnantaja kenties tukee sinua opintojen suunnittelussa
- jos olet kiinnostunut yrittäjyydestä ja aiot aloittaa opinnot yritysopolulla ja jatkaa työelämässä yrittäjänä
- jos olet kiinnostunut ottamaan tutkinnon osia toisista tutkinnoista
- jos otat opintoja korkeakoulusta
- jos suuntaat korkeakouluun perustutkinnon suorittuasi.

Kirjoita työelämäjaksoilta (koulutussopimus, oppisopimus, kesätyö) saatua palautetta omasta työskentelystäsi.

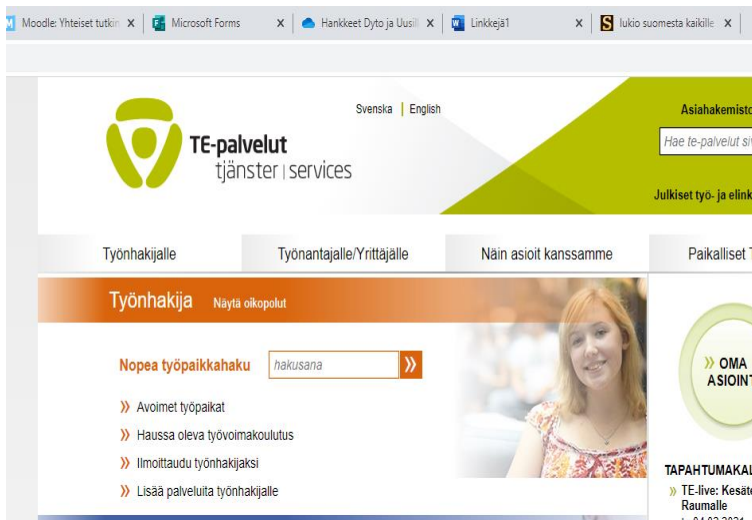
3 Opintojen aikana

Työhaun linkkejä

Tässä sinulle linkkejä ja vinkkejä, joiden avulla voit lähteä etsimään työtä

TE-palvelut www.te-palvelut.fi

- Työhallinnon sivusto, josta näkee mm. paikkakunnittain tai avainsanoittain kaikki avoinna olevat työpaikat, jotka työnantajat ovat sinne ilmoittaneet. Tärkeä perussivusto, jota jokaisen tulisi osata käyttää!

- Avoimet työpaikat –kohtaa klikkaamalla pääset työnhakusivulle.

ForeAmmatti www.foreammatti.fi

- ForeAmmatti-palvelussa on esimerkinomaisesti avoinna olevia työpaikkoja, se ei varsinaisesti välitä niitä. Sivusto on hyvä osaamiskartoitusta varten (tähän tarvitset laajemmat oikeudet, jotka saat ohjaajaltasi).

Työmarkkinatori www.tyomarkkinatori.fi

- Työhallinnon uusi verkkopalvelukokonaisuus, jonka kehittäminen on meneillään. Työmarkkinatorista rakentuu lähivuosina kokonaisuus, jonka kautta työnhakija ja työnantaja löytävät kaikki tarvitsemansa palvelut.
- Sivustolla on nyt avoinna Hakupalvelut. Voit kirjautua Hakupalveluun pankkitunnuksilla ja tehdä työnhakuprofiilin, jonka perusteella Hakupalvelu ehdottaa juuri sinun osaamiseesi sopivia avoimia työpaikkoja.
- Työmarkkinatorilla on esitelty, mitä osaamisvaatimuksia eri ammateissa on.

Duunitori www.duunitori.fi

- Duunitorista löydät hakukoneella avoinna olevia työpaikkoja koko maasta. Sivulla on myös hyvä työnhakuopas, josta saat monenlaista apua.

Monster www.monster.fi

- Monster.fi-palvelun kautta saat tietoa avoimista työpaikoista sijainnin tai tehtäväalueen mukaan.

Kuntarekry www.kuntarekry.fi

- Kuntarekry on valtakunnallinen kunta-alan työnhakupalvelu ja kuntatyönantajien rekrytointipalvelu. Hakemukset jätetään sähköisesti tämän palvelun kautta. Palvelu edellyttää kirjautumista.
- Monet kuntien avoinna olevat työpaikat löytyvät vain täältä. Jos tuleva työpaikkasi on mahdollisesti kunnalla, tutustu Kuntarekryyn nyt jo opintojen aikana.

Henkilöstövuokraus, vuokratyö

Työnhaku henkilöstövuokrausta tarjoavan yrityksen kautta on yksi tapa aloittaa oma työura. Tarjolla on yleensä lyhyitä työsuhteita, joita ei ole näkyvillä esim. TE-toimiston sivuilla. Monet vuokratyöntekijöinä aloittaneet ovat löytäneet vakituisen työsuhteen henkilöstövuokrauksen kautta.

Voit lukea aiheesta lisää puolueetonta tietoa Työsuojelun sivuilta <http://www.tyosuojelu.fi/tyosuhde/vuokratyo>

Tässä Savonlinnassa toimivia henkilöstövuokrausta tekeviä yrityksiä:

- [Rekryluuri](#)
- [VMP Varamiespalvelu Savonlinna](#)
- [Henksupalvelut](#)
- [RKThenkilöstöpalvelu](#)

Some työnhaussa

Sosiaalista mediaa (kuten Facebook, Instagram jne.) kannattaa hyödyntää työnhaussa.

Sinun on hyvä näkyä mahdollisille työnantajille erilaisissa sosiaalisen median kanavissa. On kuitenkin hyvä muistaa, että kaikki se, mitä jaat profiilissasi ja keskustelut, joihin sosiaalisessa mediassa osallistut, rakentaa kuvaa sinusta. Pidä huoli, että **oma somekäyttö ja jakamasi materiaali ovat sellaisia, jotka voisit näyttää kenelle tahansa kasvotusten.**

Katso linkistä, millaisia ohjeita kyvyt.fi-sivu antaa työnhakuun somekanavien avulla:

<https://kyvyt.fi/view/artefact.php?artefact=1298339&view=170216>

Vinkkejä työnhakijalle työnhakuun sosiaalisessa mediassa (Ammattiin!-hanke)

- Laita oma profiili ja perustiedot kuntoon (mm. koulutus).
- Tarkista, että profiilissasi julkisesti näkyvillä olevat tiedot ovat oikein ja kestävät työnantajan tarkastelun.
- Katso, että kuvat ovat julkaisukelpoisia.
- Tuo omaa persoonaasi ja osaamistasi esille käyttämässäsi somekanavissa.
- Julkaise profiilissasi työnäytteitä, kuvia ja videoita harrastuksista sekä mielenkiinnon kohteista. Mahdolliset työnantajat voivat törmätä sisältöihisi ja kiinnostua sinusta.
- Ole aktiivinen työn etsimisessä: seuraa aktiivisesti yritysten sivuja ja julkaisuja.
- Tykkää potentiaalisten työnantajien sivuista ja julkaisuista.
- Käytä hyväksesi verkostoa: kerro työnhaustasi avoimesti somessa.
- Valitse itsellesi somekanavista sopivimmat ja luo niissä profiileistasi kattavat ja ajantasaiset, sillä kaikkiin kanaviin ei tarvitse panostaa.
- Työpaikkailmoittelu on siirtynyt yhä enemmän sosiaaliseen mediaan, koska sieltä potentiaaliset **työntekijät tavoitetaan nopeasti ja helposti**.

Facebook työnhaussa

- Vaikka et olisikaan aktiivinen Facebookin käyttäjä, se on hyvä työnhaun väline.
- Omat verkostosi, eli ystävät, tuttavat, sukulaiset ja muut Facebook-kaverisi voivat edesauttaa työnhakuasi.
- Laitat sanan kiertämään, että haet töitä, ja pyynnön tiedon jakamiseen, niin tieto asiasta lähtee eteenpäin heidän verkostoilleen.
- Voit myös etsiä työpaikkoja hakusanoilla tai häshtägeillä kuten #rekryointi #rekry #työpaikat #kesätyöpaikat #osaajiatyöelämään yms.
- Sen lisäksi, että seuraat yritysten ja työpaikkoja tarjoavien tahojen (kuten TE-palvelut ja erilaiset työnvälitysfirmit) sivuilta ilmoitteluja, liity työnhaku/rekry-ryhmiin, joissa työnhakua tukemaan saa kokonaisen yhteisön.
- Rekry-ryhmistä saa työpaikkavinkkien lisäksi hyödyllisiä vinkkejä työhakemusten tekoon, CV:n muotoiluun, työhaastattelutilanteisiin ja muihin työnhaun vaiheisiin.

Rekry-ryhmiä Facebookissa mm.

- **Työnhakuvinkit ja -palvelut**
- **Työnhaun neuvola - Kysy rekrytoijalta**
- **Hae töitä - verkostoidu - ilmoita työpaikoista - somerekry**
- **Kesätyöt**
- **Avoimet työpaikat**

Pinterest ja Instagram

- Pinterest ja Instagram ovat hyvin **visuaalisia palveluita**, joissa kuvilla on suurempi merkitys kuin teksteillä.
- Pinterest- tai Instagram-profiili on kuin **visuaalinen työhakemus**, jonka avulla voi näyttää mitä osaa, millaiset työt tai asiat kiinnostavat ja motivoivat sinua.
- Ne ovat **hyviä kanavia oman persoonan ja työnäytteiden esittelyyn**.
- Esimerkiksi parturi-kampaajan työnäytteet tai kokin kuvat työprosessista kertovat paljon heidän osaamisistaan ja tyyleistään tekijöinä.

Miten haen työtä

Miten haetaan työpaikkaa? Kannattaa ensin katsoa työnhakuun liittyviä videoita kunkoululoppuu.fi-sivustolta. Sivusto esittelee kesätyön hakemista nuorille työhakijoille. <https://www.kunkoululoppuu.fi/kesatyo/katso-miten-onnistut/>.

Katso lisäksi WorkSmart-hankkeessa tehty video: <https://www.youtube.com/watch?v=HhF4i-lqW5I>

Tutustu sen jälkeen vinkkeihin ja neuvoihin, joita on esitetty alla ja käytä niitä hyväksesi, kun haet työtä.

Työnhakuun kuuluu, että työntekijä etsii avoimia työpaikkoja eri lähteistä ja lähettää työpaikkoihin hakemuksia. Työnhaku kannattaa aloittaa omien kiinnostuksen kohteiden, osaamisalueiden sekä vahvuuksien kartoittamisella. Kartoitus helpottaa ansioluettelon (CV:n) ja työhakemuksen laatimista.

Hae vastaus esimerkiksi seuraaviin kysymyksiin:

- Minkälaisia taitoja sinulla on, mitä osaat tehdä?
- Mitkä ovat vahvuutesi?
- Minkälaista palautetta olet saanut aiemmista työ- ja opiskelupaikoistasi?
- Mikä sinua kiinnostaa ja mistä innostut?
- Mikä on sinulle mahdollista
- Millaisia rajoituksia sinulla on?
- Millaisia tulevaisuuden toiveita ja tavoitteita sinulla on?

Töitä hakiessa on tärkeää olla aktiivinen, joustava, periksiantamaton sekä motivoitunut:

- Hakemuksia lähetetään yleensä useita. Muista laatia hakemus huolellisesti.
- Älä aseta liian korkeita ja tarkkoja kriteereitä haettavalle työpaikalle.
- Hae rohkeasti erityyppisiä tehtäviä.
- Laajenna hakualuetta.
- Älä karta määräaikaista töitä tai vuokratöitä, sillä ne voivat johtaa vakituisen työsuhteeseen.
- Älä lannistu, vaikka et heti löydä töitä.
- Ajattele positiivisesti, älä turhaudu!

Ansioluettelo (CV)

ANSIOLUETTELO ELI CV HERÄTTÄÄ TYÖNANTAJAN KIINNOSTUKSEN

Ansioluettelo – usein puhutaan myös CV:stä - on jokaisen työnhakijan perustyökalu. Onnistunut työnhaku lähtee siitä, että osaat kertoa kiinnostavalla tavalla koulutuksen ja työhistorian lisäksi omasta osaamisestasi ja muista taidoistasi. Alla on sinulle muutama vinkki sekä linkit ansioluettelosi laatimiseen tai päivittämiseen.

Miksi sinä tarvitset ansioluettelon?

Ansioluettelo on tärkeä työkalu työnhaussa. Lähtötilanne on yleensä se, että työnantaja ei tunne sinua. Jos haet avoinna olevaa työpaikkaa, et ole ainoa työnhakija. Ansioluettelon avulla teet vaikutuksen ja erotut muista työnhakijoista. Panosta siis sen laatimiseen aikaa ja ajatusta.

Millainen on hyvä kirjallinen ansioluettelo?

Hyvä ansioluettelo on informatiivinen, tarkkaan harkittu ja teknisesti hyvin aseteltu. Se herättää työnantajan mielenkiinnon heti ensi vilkaisusta lähtien ja houkuttelee lukemaan koko CV:n loppuun saakka. Miten tämä tempu tehdään?

- Ansioluetteloon kootaan perinteisesti ne faktat koulutuksista ja työkokemuksista, jotka löytyvät tarkemmin todistuksista. Okei, niistä on hyvä aloittaa. Kaiva todistukset esiin ja kirjoita niistä tarkat tiedot.
- Mutta: Moni työnhakija pitäytyy vain näihin tietoihin ja kuvittelee tehneensä hyvän CV:n.
- Työnantaja ei kuitenkaan innostu pelkistä luetteloista ja siitä mitä olet opiskellut tai tehnyt. Hän on kiinnostunut ennen kaikkea siitä, **mitä osaat ja millaisella asenteella olet liikkeellä**. Lisää tähän vielä **omat vahvuutesi ja kerro, miten ne näkyvät sinun työssäsi**. Kaiva tiedot esiin ja hyödynnä muistiinpanojasi!
- **Kokoa niistä tiivistelmä tai profiili, joka herättää työnantajan kiinnostuksen ja jonka sijoitat heti ansioluettelon alkuun.**

Kirjoitusvirheet pois!

- Tarkista lopuksi kieliasu. Yksi kirjoitusvirhe on helppo antaa anteeksi; monta virhettä saa ansioluettelosi päätymään roskakoriin.
- Pomppiva ulkoasu karkottaa myös työnantajan. Muunna Wordissa oleva ansioluettelosi lopuksi PDF-muotoon, niin asettelu pysyy paikallaan.

Apua ansioluettelon tekemiseen

Voit käyttää apunasi [esimerkkiCV:tä](#).

Lisää vinkkejä ansioluettelon laatimiseen löydät esimerkiksi näiltä sivuilta:

- Duunitori: Näin teet hyvän ansioluettelon
- Ansioluettelo.net: CV-malli
- Rekrytointi.com: Yhdeksän vinkkiä toimivan ansioluettelon rakentamiseen
- Duunitori: Tyylikäs CV-pohja *HUOM! Muista kuitenkin, että koristeellinen ulkoasu ei korvaa huolella mietittyä sisältöä*
- Rekrytointi.com: CV-malli, ei yhtään työkokemusta
- Rekrytointi.com: CV-malli, todella vähän työkokemusta
- Rekrytointi.com: CV-malli, paljon työkokemusta

Video-CV

Video-CV on nykyään käytössä kirjallisen CV:n rinnalla. Katso XAMK:n videolta vihjeet video-CV:n tekemiseen: <https://www.youtube.com/watch?v=5iMgf3k88DI>

Kuva ja CV

Kun teet kirjallisen CV:n, kannattaa siihen lisätä valokuva. Laatikossa on vinkkejä, millainen on hyvä valokuva työnhaussa.

Valokuva CV:hen

- Ota kuva kännykällä - voit myös viimeistellä kuvan kännykän kuvankäsittelyohjelmalla.
- Rajaa kuva joko kasvoihin tai olkalinjaan.
- Tue kameraa, jotta kuvasta tulee tarkka
- Katso, että erotut taustasta ja että tausta on rauhallinen/siisti.
- Käytä kuvatessa tarpeeksi valoa; paras valo on luonnonvalo
- Katso, että kuva on suorassa
- Älä käytä liian taiteellisia tehosteita
- Ota kuva, joka jättää sinusta positiivisen kuvan työnantajalle.
- Ota useampia tai pyydä jotakuta toista ottamaan kuva sinusta.

Saara Savolainen

Olavinkatu 1 A 1
57 100 Savonlinna
Puh. 000 444 5555

saara.savolainen@samiedu3650.fi

CV

Merkitse yhteystiedot,
josta sinut varmasti tavoittaa.

27.2.2021 Muista päiväys!

Henkilötiedot

Nimi Saara Anita Savolainen
Syntymäaika ja –paikka 20.5.2003
Ajokortti B

Koulutus Kokki. Samiedu, Savonlinna, 2019-
Valmistun kokiksi keväällä 2022.

Kirjoita tuleva
ammattinimike ja
opiskelupaikka ja –paikka.
Täydennä valmistumisen
jälkeen valmistumisvuosi.
Merkitse vain
peruskoulun jälkeinen
koulutus.

Olen suorittanut hygieni- ja anniskelupassin sekä ensiapukortin. Kaikki ovat vielä voimassa.

Työkokemus
21.2.2020.

Työpaikalla tapahtuva oppiminen, Ravintola Majakka, Savonlinna, 4.1.–

Tehtäviini kuuluivat lounas ja à la carte –annosten valmistus itsenäisesti. Työskentelin myös tarjoilijana ja silloin tehtäviini kuuluivat tilausten vastaanottaminen ja kassatyöskentely.

Kirjoita työkokemus
uusimmasta
vanhimpaan. Mainitse
aina työpaikka ja –aika
sekä työtehtävät.

Kesätyöntekijä, Opetusravintola Paviljonki, Savonlinna, 20.5.–31.7.2020. Työskentelin kokkina ja tarjoilijana. Tehtäviini kuuluivat lounas- ja tilausruokien valmistaminen itsenäisesti sekä tilausten vastaanottaminen, kassatyöskentely ja buffet-pöydän täyttäminen.

Jos sinulla on
työkokemusta vähän,
mainitse myös alan
ulkopuolinen kokemus.

Työpaikalla tapahtuva oppiminen, Kahvila Alku, Savonlinna, 11.11.–4.2.2021. Työhöni kuuluivat lounaan esivalmistelu ja leipominen sekä salaattipöydän laittaminen ja hoitaminen.

Kesätyöntekijä, Citymarket, Savonlinna, 5.6.–30.6.2019. Tehtäviini kuului tavaroiden hyllyttäminen.

Kielitaito

Suomi äidinkieli
Englanti Osaan hyvin englantia. Tunnen ravintola-alan sanastoa ja asiakaspalvelutilanteiden fraaseja.
Ruotsi Osaan keittiöalan sanastoa ja osaan jonkin verran asiakaspalvelutilanteiden ilmaisuja.

Tieto- ja viestintätekniikan taidot

Mainitse tehtävän kannalta oleelliset taidot.

Microsoft Officen ohjelmat, erilaiset kassajärjestelmät ja ammattikeittiöiden sovellukset.

Harrastukset

Kuntoilu, kakkutaide

Suosittelija

Ravintolapäällikkö Raili Omena, Ravintola Majakka, puh. 012 1234 123.

Voit käyttää
suositelijaa vain, jos
hän on antanut luvan.

Saara Savolainen

Ohjeita hakemuskirjeen laadintaan

Vapaamuotoinen työhakemus

Työhakemuksen tarkoitus on avata sinulle ovi työhaastatteluun. Tämän vuoksi sinun tulee tehdä vaikutus työnantajaan hakemuksen avulla. Hakemuksessa voit tuoda esiin omaa persoonaasi. Hakemuksen räätälöidään aina haettavaan työtehtävään ja -paikkaan sopivaksi. Se on väline, jolla osoitat mielenkiintosi työhön.

Lue työpaikkailmoitus aina huolellisesti ja arvioi, mitä työ vaatii ja miten voit sovittaa vaatimukset omiin taitoihisi.

Katso, että hakemuksesi sisältää ainakin seuraavat kohdat

Oleelliset tiedot:

- miksi olet kiinnostunut hakemastasi tehtävästä juuri tässä yrityksessä
- mitkä ovat hakemaasi työhön liittyvät taitosi ja aikaisempi työkokemuksesi.

Osaamisen esittely konkreettisesti:

- perustele uskottavasti ominaisuutesi ja taitosi, joiden avulla olisit hyvä hakemassasi työssä.
- kerro, miten olet oppinut tietyn taidon tai missä olet aiemmin käyttänyt tätä taitoa
- kerro, miten taitojasi voi hyödyntää haettavassa työssä.

Kiinnostavuus:

- aloita hakemus kiinnostavasti, että työnantaja haluaa lukea hakemuksesi loppuun saakka
- kerro itsestäsi rehellisesti ja korosta osaamistasi työn kannalta
- käytä havainnollisia esimerkkejä ja vaihtelevia lauserakenteita.

Luettavuus ja selkeys:

- varmista, että oleellisimmat asiat saa selville tekstiä silmäilemällä
- käytä virheetöntä yleiskieltä
- katso, ettei hakemus ole liian pitkä (yleensä suositeltava pituus on yhden A4-sivun mittainen)
- tarkista, että vastaat kysymyksiin, kuka hakee, mitä hakee ja miksi hakee juuri tätä työpaikkaa.

Räätälöinti työpaikka kohtaisesti:

- laadi hakemus erikseen jokaiseen hakemaasi paikkaan, sillä haettava tehtävä vaikuttaa hakemuksen sisältöön ja muotoon
- muista aina vastata juuri siihen työpaikkailmoitukseen, jonka tehtävää haet
- lue työpaikkailmoitus tarkasti.

Lopuksi vielä:

- Aloita kertomalla, miksi olet kiinnostunut työstä ja mitä osaat.
- Kerro sitten työkokemuksestasi haettavan työpaikan kannalta.
- Vastaa työpaikkailmoituksen odotuksiin ja perustele osaamisesi.

- Kirjoita loppuun halukkuutesi työhaastatteluun.

Aloittelijana voit tehdä helposti virheitä hakemuksen laadinnassa. Duunitorin sivuilta <https://duunitori.fi/tyoelama/tyohakemus-7-virhetta/> löydät vinkkejä siitä, mitä kannattaa välttää.

Lisävinkkejä työnhakuun on seuraavissa linkeissä:

<https://duunitori.fi/tyoelama/tyonhakuopas/tyohakemus/hyva-tyohakemus/>

<https://rekrytointi.com/tyonhaku/tyohakemus/tallinen-hyva-tyohakemus/>

<https://www.monster.fi/uraneuvonta/artikkeli/millainen-on-hyva-hakemus>

Sähköinen työnhakulomake

Nykyään työtä haetaan yhä useammin sähköisellä työnhakulomakkeella. Tällöin ei ole mahdollisuutta erottua muista hakijoista persoonallisella hakemuskirjeellä. Sähköiseen työnhakulomakkeeseen voidaan usein liittää kuva ja CV. Lomakkeita tulee usein paljon ja sen vuoksi tietyt avainsanat voivat helpottaa yritystä löytämään pätevimmät henkilöt. Tämän vuoksi liitteet ja lisätietoja-kohdat on tärkeä kirjoittaa huolellisesti ja informatiivisesti: lomakkeesi tulee sisältää hyviä ja haettavaan työhön ja osaamiseesi. Jos sähköiseen lomakkeeseen voi liittää hakemuksen, huolehdi, että se on selkeä ja silmäiltävä.

Kun täytät sähköistä lomaketta

- lue aina tarkkaan ohjeet, jotta tiedät mitä mihinkin kohtaan pitää kirjoittaa
- muista laittaa ansioluettelosi liitteenä, jos se on mahdollista
- lue työpaikkailmoitus huolellisesti ja tarkasti; hyödynnä siitä löytyviä avainsanoja
- laadi teksti helposti luettavaksi ja selkeäksi
- laadi hakemus silmäiltäväksi ja liitä lomakkeeseen, jos se on mahdollista.

Sähköisessä lomakkeessa kysytään yleensä henkilötietojen lisäksi koulutuksesta, aiemmista työpaikoista ja kielitaidoista. Lisäksi kysytään, mitä kortteja (Tieturva, Ensiapu, Hygieniapassi jne.) sinulla on.

Alla olevista linkeistä saat lisää vinkkejä sähköisen työnhakulomakkeen täyttöön:

<https://duunitori.fi/tyoelama/tyonhakuopas/tyohakemus/sahkoiset-jarjestelmat/>

<https://rekrytointi.com/tyonhaku/tyonhaku/tayta-lomake-hakeaksesi-tyopaikkaa-miten-erottua-joukosta/>

Vinkkejä työpaikkahaastatteluun

Valmistautuminen

- o Ota selvää haastattelutilanteesta
- o Tutustu työnantajaan ja yrityksen nettisivuihin ja tiedotusvälineiden laatimiin uutisiin ja artikkeleihin yrityksestä ja sen toimialasta
- o Mieti mitä sinulta tullaan kysymään ja mieti vastauksia todennäköisimpiin kysymyksiin
- o Mieti myös haastatteliijoille muutama kysymys
- o Pukeudu siististi
- o Selvitä reitti haastatteluun ja ole ajoissa paikalla

Haastattelutilanteessa

- o Muista hyvät käytöstavat: ota lakki päästä pois, tervehdi kätelemällä oma-aloitteisesti, istuudu vasta haastattelijan kehotuksesta tai sitten kun hän istuu itse. Teittele haastattelijaa ja sinuttele vasta sitten, kun hän sitä kehottaa.
- o Muista katsekontakti haastattelijaan
- o Vastaa kysymyksiin tarkasti, perustelemalla ja todenmukaisesti
- o Älä kerro missä asioissa olet huono vaan missä sinulla on parantamisen varaa
- o Tee omia kysymyksiä haastattelun aikana
- o Ennen poistumista selvitä seuraava vaihe työpaikan haussa

Tyypillisiä kysymyksiä työpaikkahaastattelussa

- Mitä tiedät yrityksestämme?
- Missä olet opiskellut?
- Millainen koulutus sinulla on?
- Millaista työkokemusta sinulla on?
- Onko mahdollista joustaa työajoissa?
- Mitkä ovat vahvuutesi ja heikkoutesi tässä työssä?
- Miksi halusit tälle alalle?
- Mitä työ merkitsee sinulle?
- Miksi juuri sinut pitäisi valita tähän työhön?

Omat kysymykset haastattelussa

Mitä työtehtäviin kuuluu tarkkaan ottaen? Onko työ määräaikainen vai toistaiseksi voimassa oleva? (Jos ei ole mainittu ilmoituksessa)

Millaiset työajat työssä on?

Miten yrityksessä perehdytetään tähän tehtävään?

Onko yrityksessä etenemismahdollisuuksia?

Milloin saat vastauksen, otetaanko sinut töihin? Keneltä voit asiaa tiedustella ja miten?

Lisää vinkkejä haastattelutilanteeseen saat alla olevista linkeistä:

<https://www.monster.fi/uraneuvonta/haastattelu>

<https://duunitori.fi/tyoelama/tyonhakuopas/tyohaastattelu/>

<https://rekrytointi.com/tyonhaku/tyohaastattelu/>

<https://www.te->

[palvelut.fi/te/fi/tyonhakijalle/loyda_toita/vinkkeja_tyonhakuun/tee_vaikutus_tyohaastattelussa/index.html](https://www.te-palvelut.fi/te/fi/tyonhakijalle/loyda_toita/vinkkeja_tyonhakuun/tee_vaikutus_tyohaastattelussa/index.html)

Hissipuhe

Haastattelutilanteessa on tärkeä vakuuttaa haastattelija omista taidoista ja osaamisesta. Alun perin lyhyeksi myyntipuheeksi kehitetty hissipuhe on alkanut yleistyä työhaussa; työntekijät ovat siirtyneet perinteisestä työhausta todelliseen itsensä markkinointiin. Oma osaaminen on myytävä tuote. Nimitys hissipuhe tulee siitä, että vastaanottaja on vakuutettava omista kyvyistä hissimatalla eli noin minuutin aikana.

Miten sitten luoda hyvä myyntipuhe eli hissipuhe omalle osaamiselle?

1. Työnhakijan hissipuheen tulee olla tiivis: kestoltaan noin 90 sekuntia pitkä puhe on sopiva. Sen aikana sinun kuuluu ehtiä kertomaan taustastasi, tämänhetkisestä työtilanteestasi ja siitä, miksi olet halukas vaihtamaan työpaikkaa tai hakemaan juuri kyseistä työpaikkaa. Keskity siis vain oleelliseen: pyri kiteyttämään osaamisesi yhteen lauseeseen, joka kertoo kaiken oleellisen.
2. Usein haastatteluissa kysyttävä ”Miksi haluat juuri meille töihin?” on tapa kartoittaa, löytyykö sinulta aitoa halua ja motivaatiota olla työntekijä, joka pyrkii olemaan paras sen sijaan, että olisi *Olen vaan töissä täällä* -työntekijä. Kerro, miksi ja mihin yritys tarvitsee juuri sinua ja sinun osaamistasi.
3. Tutki taustoja eli hanki tietoa mahdollisesta työnantajasta jo ennen haastattelua. Tutki yritystä, sen viimeisimpiä liikkeitään ja mahdollisia kehitysmahdollisuuksia.
4. Mieti, kenelle hissipuheesi on tarkoitettu. Myös alalla on merkitystä. Älä pidä samaa puhetta eri haastatteluissa, vaan sopeuta se aina tilanteeseen sopivaksi. Myös puheesi sisältö tulisi mukautua vastaanottajan mukaan.
5. Lonkalta vedetty esitys voi helposti vaikuttaa epävarmalta. Harjoittele puhettasi paljon, ja vielä vähän lisää. Testaa puheen toimivuutta pitämällä se ennen haastattelutilannetta ystäville ja perheenjäsenille. Ota huomioon heidän antamansa palaute ja muokkaa puhettasi.
6. Ajattele olevasi aidosti hyvä työntekijä. Varo vaikuttamasta yli-itsevarmalta, sillä kukaan ei ole täydellinen.

Vihjeitä hissipuheen pitämiseen löytyy mm. [Duunitorin sivuilta](#) sekä seuraavilta videoilta:

Saimaan ammattiopisto Sampo: <https://www.youtube.com/watch?v=FbhrTrQVSu0>

Ammattiin!-hanke: <https://www.youtube.com/watch?v=OXkFKauZbfU&feature=youtu.be>.

Ohjeet ilmoittautumiseen työnhakijaksi TE-keskukseen

Kun olet valmistunut ammattiisi, muista ilmoittautua työnhakijaksi TE-keskukseen, mikäli sinulla ei ole työpaikkaa. Alla on ohje ilmoittautumista varten.

MISTÄ VOIT HAKEA APUA JA NEUVONTAA?

- Asiantuntevinta neuvontaa ja ohjausta tilanteeseesi sekä ajankohtaisimman tiedon saat aina siltä taholta, jonka asioihin apua tarvitset.
- Esimerkiksi Kelan tukien hakemisessa kannattaa aina kääntyä Kelan henkilökunnan puoleen tai työllistymiseen liittyvien asioiden suhteen TE-palveluiden puoleen.
- Viranomaistahoilla on hyvät nettisivut, joihin kannattaa aina ensin tutustua: www.kela.fi • www.te-palvelut.fi

Jos olet alle 29-vuotias, hae neuvontaa ja ohjausta Ohjaamo-palvelusta

- Jos tuntuu ettei oikein tiedä, mistä pitäisi edes aloittaa saadaksesi asiat taas sujumaan ja menemään eteenpäin, voit asioida Savonlinnan Ohjaamossa.
- Jos paikan päälle meneminen on haasteellista, voit olla yhteydessä työntekijöihin yhteydessä myös sähköpostitse.
- OHJAAMO Savonlinna, Säaminginkatu 6, puhelin 044 417 4207, ohjaamo@savonlinna.fi
- Löydät kuntien nettisivuilta etsivien nuoristyöntekijöiden yhteystiedot.

Tämän ohjeistuksen sinulle tarjoaa
Ammattiini! – Etelä-Savon toisen asteen kehittämishanke
Euroopan Sosiaalirahaston tuella.

OTAVIA

OHJE TYÖNHAKIJAKSI ILMOITTAUTUMISEEN

Työpaikan saaminen välittömästi tutkinnon suorittamisen jälkeen ei ole aina helppoa, vaikka hakisit moniin eri paikkoihin. Työ- ja elinkeino eli TE-palveluiden sivuilta löydät tietoa työttömyyteen liittyen. Tutustu TE-palveluiden tarjoamiin palveluihin www.te-palvelut.fi.

Jos sinulla ei ole työpaikkaa tiedossa, ilmoittaudu työttömäksi työnhakijaksi TE-toimistossa.

Kun haet kokoaikatyötä ja olet valmis ottamaan mahdollisen työpaikan myös vastaan, sinulla on oikeus saada työttömyysturvaa eli rahaa elämiseen.

Tehtävä 3.1. Oman alan työpaikkoja

Etsi tietoa 5-10 oman alasi työpaikasta ja työmahdollisuuksista. Työpaikat voivat sijaita sekä omalla paikkakunnallasi että muualla. Tietoa avoimista työpaikoista löydät esim. TE-keskuksen ja Duunitorin sivuilta. Työpaikat voivat olla sinun opiskelun aikaisia työssäoppimispaikkoja tai sellaisia paikkoja, joihin haluaisit päästä tutustumaan.

Tutki myös sellaisia työnantajia, jotka eivät tule ensimmäisenä mieleen. Esimerkiksi Sosteri (Itä-Savon sairaanhoitopiiri) ja kunnat palkkaavat erilaisiin työtehtäviin sosiaali- ja terveysalan lisäksi. Keskustele erilaisista työmahdollisuuksista vastuunohjaajasi, muun opettajan tai opon kanssa HOKS-keskustelussa tai muussa yhteydessä.

Mieti, millaisella osaamisella, vahvuuksilla myyt itsesi sinua kiinnostavaan työpaikkaan. Tässä tehtävässä on tärkeää harjoitella eri työnhakupalveluiden käyttöä. Jos alallasi ei ole tällä hetkellä työtarjouksia, hae joltakin toiselta, sinua kiinnostavalta alalta tietoa.

Kokoa tiedot taulukkoon (tehty Ammattiin!-hankkeessa)

Tehtävä 3.3. Rekrytointitilaisuuteen osallistuminen

Sinun tulee osallistua opintojen aikana vähintään yhden kerran rekrytointitapahtumaan tai vastaavaan.

Tarjolla on Savonlinnassa mm. Duunipörssi helmikuun alussa. Myös omalla koululla tai XAMK:ssa voidaan järjestää rekrytointitapahtumia. Tällaisia ovat mm. jonkin yrityksen, esim. Norelcon, vierailut koulussamme ja rekrytointipäivä, johon voi osallistua useampi yritys.

Kerro, mikä rekrytointitapahtuma on kyseessä, milloin se on pidetty ja missä sekä minkä alan paikkoja on ollut tarjolla tarjolla. Esimerkiksi voit kirjoittaa: "Osallistuin xx-yrityksen esittelytilaisuuteen Pohjolankadun/Humanian auditoriossa. Tilaisuus pidettiin 00.00.2020 klo 00-00. Meille kerrottiin xx-alan kesätyöpaikoista, miten niitä haetaan ja milloin haetaan. Vaikutti mielenkiintoiselta ja kirjoitin muistiin yhteystietoja."

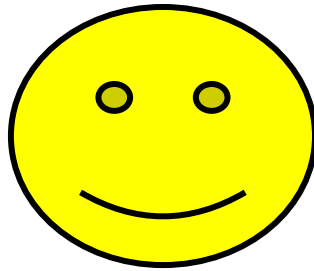
Tehtävä 3.4. Oma työelämän verkosto

Laadi oma työelämän verkostokarttasi. Keräät yhdelle sivulle niitä tuntemiasi ihmisiä, jotka voivat jotenkin auttaa sinua työnhakemisessa.

Omat verkostot löytyvät mm. näistä ihmisistä: perhe ja suku; ystävät; entiset ja nykyiset naapurit; vapaa-ajan tuttavat; harrastuskaverit; harrastusten vetäjät; koulu- ja opiskelukaverit; opettajat; työpaikan ihmiset; jokainen, joka sinulle on äskettäin esitelty; jokainen, jonka tapaa työnhaun aikana ja jonka yhteystietoja uskallat tiedustella.

Minun työelämäverkostokarttani

Kirjoita laatikoihin, keneltä voit saada tietoa työpaikoista: Kerro henkilön nimi, työpaikka ja ammatti (esim. Pekka Penttinen, ohjaajani Yritys Oy:ssä). Lisää vielä, miten hän voi auttaa sinua.

Minä

Tehtävä 3.5. Ansioluettelo (CV)*

Sinulla on nyt monenlaista materiaalia, joita voit hyödyntää oman ansioluettelosi laatimisessa. Tämän tehtävän liitteenä on CV-malleja, joista

a) **CV-malli** on Word-pohja, jonka voit ottaa pohjaksi omalle työllesi. Voit muokata pohjaa, jos kopioit sen itsellesi.

b) on **esimerkkiCV**, jota voit käyttää mallina. Voit kopioida tämänkin pohjaksi.

c) **Olli Oppisen ansioluettelo** on helpoin pohja, joka jokaisella kurssin käyneellä on vähintään oltava. Voit muokata pohjaa, jos kopioit sen itsellesi.

Käytä jotain näistä tai **etsi aineistossa olevien linkkien takaa** sinulle vielä paremmin **sopiva CV-pohja**. Myös Word-ohjelman valmiit asiakirjapohjat ovat erinomaisia, kun haluaa laatia persoonallisen CV:n. Kuva on hyvä lisätä CV:hen.

Jos sinulla on **jo olemassa ansioluettelo**, mieti miten voisit parantaa sitä. Muista myös **päivittää tietosi** siihen.

Mallien lisäksi voit käyttää esimerkiksi Canva.com:n (www.canva.com) pohjia. CV:si erottuu silloin helpommin muista, ks. kuvasta esimerkki.

Voit myös harjoitella video-CV:n tekoa, jossa kerrot omin sanoin samat asiat kuin paperiversiossa: omat vahvuudet ja osaaminen, esittäytyminen, koulutus ja alan kannalta keskeinen työkokemus. Laadi video kännykällä tai tietokoneella

Alla olevan linkkien avulla saat lisää vinkkejä CV-videon tekemiseen:

XAMK: <https://www.youtube.com/watch?v=5iMgf3k88DI>

Sanoma <https://www.ruutu.fi/video/3144441>

Malli a

Etunimi Sukunimi

Katuosoite

00000 Postitoimipaikka

puh. 000 0000000

etunimi.sukunimi@sähköposti.fi

CV

pvm.

- Henkilötiedot ja koulutus** Kirjoita tähän ikäsi ja asuinkuntasi. Voit kertoa myös, miten asut ja oletko valmis muuttamaan. Kerro koulutuksestasi: ammattinimike, oppilaitos, valmistumisvuosi. Voit lisäksi kirjoittaa koulutuksesi hyvistä puolista.
- Työkokemus** Tässä voit kertoa työssäoppimisesta ja varsinaisesta alaan liittyvästä työkokemuksesta. Kirjoita, mitä työtehtäviä olet tehnyt, millaiseksi koet työn jne.
- Kielitaito** Kerro rehellisesti kielitaitosi. Tuo esiin kaikki kielet, joita olet opiskellut, vaikka osaisit vain alkeet.
- Tietoviestintätaidot** Mitä ohjelmia osaat käyttää? Kerro tässä sekä omaan alaasi liittyvistä tietokoneohjelmista että yleisistä toimisto-ohjelmista (Word ym.).
- Harrastukset** Tuo esiin työn ja työkyvyn kannalta tärkeitä harrastuksia. Liikuntaharrastukset kannattaa yleensä mainita, myös työhön liittyvät harrastukset on hyvä kertoa.
- Luonne** Mieti, millainen oikeasti olet luonteeltasi ja kerro sitten hyvät ominaisuutesi. Jos olet asiallinen, kirjoita: "Olen asiallinen", jos taas iloinen, "Olen luonteeltani iloinen.
- Tavoite** Kerro, millaisia tavoitteita sinulla on työssäsi, millaista työtä haluaisit tehdä, mitä haluat vielä oppia.

Oma nimi

Malli b**Saara Savolainen**

Olavinkatu 1 A 1
57 100 Savonlinna
Puh. 000 444 5555

saara.savolainen@samiedu3650.fi

CV

27.2.2019

Henkilötiedot

Nimi Saara Anita Savolainen
Syntymäaika ja -paikka 20.5.2001
Ajokortti B

Koulutus

Kokki. Ammattiopisto Samiedu, Savonlinna, 2017-
Valmistun kokiksi keväällä 2020.

Olen suorittanut hygieni- ja anniskelupassin sekä ensiapukortin. Kaikki ovat vielä voimassa.

Työkokemus

Työpaikalla tapahtuva oppiminen, Ravintola Majakka, Savonlinna, 4.1.–
21.2.2019. Tehtäviini kuuluivat lounas ja à la carte –annosten valmistus
itsenäisesti. Työskentelin myös tarjoilijana ja silloin tehtäviini kuuluivat
tilausten vastaanottaminen ja kassatyöskentely.

Kesätyöntekijä, Opetusravintola Paviljonki, Savonlinna, 20.5.–31.7.2018.
Työskentelin kokkina ja tarjoilijana. Tehtäviini kuuluivat lounas- ja
tilausruokien valmistaminen itsenäisesti sekä tilausten vastaanottaminen,
kassatyöskentely ja buffet-pöydän täyttäminen.

Työpaikalla järjestettävä koulutus, Kahvila Alku, Savonlinna, 11.11.–4.2.2018.
Työhöni kuuluivat lounaan esivalmistelu ja leipominen sekä salaattipöydän
laittaminen ja hoitaminen.

Kesätyöntekijä, Citymarket, Savonlinna, 5.6.–30.6.2017. Tehtäviini kuului
tavaroiden hyllyttäminen.

Kielitaito

Suomi

äidinkieli

Englanti

Osaan hyvin englantia. Tunnen ravintola-alan sanastoa ja
asiakaspalvelutilanteiden
fraaseja.

Ruotsi

Osaan keittiöalan sanastoa ja osaan jonkin verran asiakaspalvelutilanteiden
ilmaisuja.

Tieto- ja viestintätekniikan taidot

Microsoft Officen ohjelmat, erilaiset kassajärjestelmät ja ammattikeittiöiden
sovellukset, kuten Aromi.

Harrastukset

Kuntoilu, kakkutaide

Suosittelija

Ravintolapäällikkö Raili Omena, Ravintola Majakka, puh. 012 1234 123.

Saara Savolainen

Malli c
Olli Oppinen **Ansioluettelo** 29(41)
 Puistokatu 6
 00000 Puistokaupunki
 050 654 3322 1.4.2019
olli.oppinen@jejes.fi

Henkilötiedot	Olli Otto Oppinen 030599 avoliitossa ABC-ajokortti	
Koulutus	Peruskoulu Vaahteramäen yläaste, Savonlinna	2015
	Sosiaali- ja terveysalan perustutkinto, lähihoitaja, sairaanhoidon ja huolenpidon koulutusohjelma Savonlinnan ammatti- ja aikuisopisto	2018
	Isoskoulutus Savonlinna-Säämingin seurakunta	2014
Kurssit	Englannin kielikurssi Rolle College, Exmouth, Devon	2014
	Hygieniosaamiskortti Savonlinnan ammatti- ja aikuisopisto	2017
	EA1 Savonlinnan ammatti- ja aikuisopisto	2017

Työpaikalla järjestettävä koulutus

Savonlinnan kaupunki Hernemäen päiväkoti	29.11.2016– 20.12.2016 lastenhoito
Enonkosken kunta kotipalvelu	29.11.2017 – 20.12.2017 vanhusten avustaminen
Työkokemus	
Mauri Leminen	01.07.2014 – 25.07.2014 mansikanpoiminta
Kauppa Oy	03.06.2015 – 31.07.2015 kauppa-apulainen

Kielitaito	englannin kieli ruotsin kieli ranskan kieli	hyvä koulutiedot ja ammattisanasto alkeet
-------------------	---	---

Olli Oppinen Puistokatu 6 00000 Puistokaupunki 050 654 3322 olli.oppinen@jejes.fi	Ansioluettelo 1.4.2019	2(41)
Luottamustoimet	Oppilaskunnan hallituksen jäsen Savonlinnan ammatti- ja aikuisopisto	2016-2018
Harrastukset	Lentopallo Savonlinnan Olli Oppinen	

Tehtävä 3.6. Hakemuksen laatiminen

Tässä tehtävässä harjoittelet hakemuskirjeen laatimista. Voit laatia hakemuskirjeen todelliseen työpaikkaan, esimerkiksi kesätyöpaikkaan tms. Tällöin kyseessä on kohdennettu vapaamuotoinen työhakemus. Vaihtoehtoisesti voit laatia avoimen työhakemuksen eli "markkinointikirjeen" sellaiseen tehtävään, joka ei ole julkisessa haussa tai josta ei ole tehty työpaikkailmoitusta. Avoimia työpaikkoja voit löytää esimerkiksi **TE-keskuksen sivulta**.

Noudata työhakemuksessa seuraavia ohjeita:

- Kerro heti alkuun, miksi olet kiinnostunut työstä ja mitä osaat.
- Kirjoita sitten työkokemuksestasi kokonaisuutena haettavan työpaikan kannalta.
- Vastaa työpaikkailmoituksen odotuksiin ja perustele osaamisesi.
- Kirjoita loppuun halukkuutesi työhaastatteluun.

Lisää ohjeita on kurssin aineistossa **Ohjeita työhakemuskirjeen laadintaan**.

Voit käyttää aineistossa olevien vinkkien lisäksi apunasi **esimerkkihakemusta**, joka on laadittu kesätyöpaikkaa varten. Lisäksi on mahdollisuus käyttää hakemusmallia kysymyksillä.

Älä kuitenkaan kopio hakemusta, vaan laadi oma persoonallinen hakemuskirjeesi siihen työpaikkaan, jota olet hakemassa.

Tehtävänäsi on laatia joko **kohdennettu** tai **avoin työpaikkahakemus**.

Esimerkkihakemuksen pohjana käytetty Asiaa. Äidinkieltä ammattiin opiskeleville –kirjan hakemusta (s. 50)

Saara Savolainen

Olavinkatu 1 A 1
57 100 Savonlinna
Puh. 000 444 5555

saara.savolainen@samiedu3650.fi

Hakemus

2.2.2019

Toimitusjohtaja Kalle Määttä
Ravintola Olavi
Olavinkatu 2
57100 Savonlinna

te-keskus.fi 30.1.2019

Kokki

Kiinnostuin ilmoittamastanne työpaikasta, koska haen kesäksi töitä, jossa voin kehittää sekä keittiö- että saliosaamistani. Olen monipuolinen ruokaravintolan tehopakkaus ja haluan oppia lisää. Olen 18-vuotias ja opiskelen toista vuotta kokiksi Ammattiopisto Samiedussa.

Minulla on noin puolivuotta työ- ja työssäoppimiskokemusta keittiö – ja salityöskentelystä. Lisäksi olen ensimmäisestä opiskeluvuodesta lähtien saanut kokemusta koulun ruokalassa ja Paviljongin opetusravintolassa ja salissa. Olen saanut työpaikoillani vastuuta niin, että pystyn toimimaan kaikissa tehtävissä itsenäisesti. Valmistan lounasruoat ripeästi ja nostan à la carte –annokset huolellisesti. Olen saanut asiakkailta palautetta pirteystä, ystävällisyydestä ja kohteliaisuudesta. Lempiharrastuksiani on leipoa kakkuja ja tehdä niihin yksityiskohtaisia koristeita sokerimassasta. Olen tarkka ja huolellinen myös omissa työtehtävissäni.

Suhtaudun kaikkiin ravintolan tehtäviin myönteisesti. Siisteys ja omavalvonnan päivittäinen huolehtiminen ovat minulle tärkeitä. Haluan olla osa tiimiä, joten olen yhteistyökykyinen ja joustava. Minulle sopivat sekä ilta- että aamuvuorot. Liikuntaharrastukseni auttaa minut pitämään itseni kunnossa, että jaksan hyvin seisomatyössä.

Voin aloittaa kesäkuun alussa ja jatkaa elokuun alkuun. Tulisin mielelläni kertomaan itsestäni tarkemmin kasvotusten.

Terveisin

Saara Savolainen

Liite

ansioluettelo

Sami Samilainen

Kotikatu 1 A 1
12345 Kotikaupunki
070 123 1234
sami.samilainen@samiedu365.fi

Hakemus

1.2.20XX

Yritys Oy
Toimitusjohtaja Yrjö Yrittäjä
Yrityskatu 23
00000 Kotikaupunki

Te-palvelut.fi 20.1.20XX (= Ilmoituksen julkaisupaikka ja päiväys)

Asentaja (= Haettava työtehtävä)

Kerro, mitä työtä haet. Tarkoitus on herättää työnantajan kiinnostus.

Henkilötiedot Kerro itsestäsi ainakin ikäsi ja perhesuhteesi.

Koulutus Kerro, missä parhaillaan opiskelet tai mistä ja milloin olet valmistunut. Pyri näyttämään, että koulutuksellasi täytät työpaikan vaatimukset. Kerro myös työssäoppimisesta: missä yrityksessä, milloin ja miten kauan olet ollut ja mitä työtehtäviisi kuului.

Työkokemus Tuo työkokemus esiin yhtenä kokonaisuutena. Kerro, miten kauan olet hoitanut alan tehtäviä kokopäiväisesti tai opiskelun ohessa, mitä työhön on kuulunut, mitä osaat ja mitä olet oppinut työtä tehdessäsi. Yleensä kannattaa kertoa alaan liittyvistä työpaikoista, mutta nuoren kannattaa kuitenkin kertoa kaikista työpaikoistaan.

*Kielitaito Kerro kielitaidostasi, mikäli se kuuluu vahvuksiisi ja on tärkeää työtehtävän kannalta.

*Suosittelija Jos joku on lupautunut suosittelemaan sinua, kerro hänen nimensä ja puhelinnumeronsa.

*Harrastukset Kerro haettavan työtehtävän kannalta tärkeistä harrastuksista. Jos esimerkiksi haet fyysistä kuntoa edellyttävää työtä, kerro liikuntaharrastuksistasi.)

Lopeta hakemuksesi korostamalla vahvuksiäsi. Voit kertoa tulevaisuudensuunnitelmistasi. Luontevaa on lopettaa hakukirje kertomalla, että tulet mielelläsi haastatteluun kertomaan enemmän itsestäsi.

Ystävällisin terveisin

Sami Samilainen
Sami Samilainen

Liitteet Ansioluettelo

*Nämä tiedot eivät ole välttämättömiä, ellei ilmoituksessa niitä kysytä.

Etunimi Sukunimi

Avoim hakemus

Postiosoite

Postinumero ja postitoimipaikka

Päiväys

Puhelinnumero

Sähköposti

Yritys Oy

Vastaanottajan nimi

Postiosoite

Postinumero ja postitoimipaikka

Otsikko (esim. oma ammattinimike tai millaisia työtehtäviä haet)

Kerro heti avauksessa millaisia työtehtäviä haet ja lyhyt kuvaus osaamisestasi (voit kertoa tästä tarkemmin toisessa kappaleessa). Parasta on, jos pystyt keksimään työnantajan puolesta konkreettisia työtehtäviä joita voisit täyttää ja miksi olisit oikea henkilö näihin tehtäviin. Voit myös mainita, jos olet kiinnostunut muista osaamiseesi soveltuvista työtehtävistä. Kerro myös avauskappaleessa, miksi juuri tämä yritys kiinnostaa sinua työnantajana. Avauskappaleen tarkoitus on kertoa tiivistetysti nämä kolme seikkaa (oma osaaminen, haettavat työtehtävät, miksi juuri tämä yritys) ja saada kiinnostusta heräämään niin, että työnantaja lukee myös loput hakemuksesta.

Kerro tässä kappaleessa tarkemmin omasta osaamisesta ja työkokemuksesta. Konkreettiset esimerkit aikaisemmista työtehtävistä on parhaita. Jos olet ollut aikaisemmin töissä samalla alalla toimivissa yrityksissä, kannattaa ne mainita tässä. Mainitse myös koulutuksestasi lyhyesti tässä. Muista kuitenkin, että tarkoitus on täydentää ansioluettelossa antamiasi tietoja, ei toistaa niitä sellaisenaan.

Kolmannessa kappaleessa voit kertoa lyhyesti millainen olet työntekijänä, vahvuuksistasi ja muista taidoistasi. Voit myös kertoa esim. kielitaidoistasi tai it-taidoistasi, mikäli arvelet niistä olevan hyötyä niissä työtehtävissä, joita olet hakemassa.

Lopeta kertomalla vielä kerran motivaatiosi hakemiisi tehtäviin ja että olet valmis keskustelemaan lisää mahdollisesta jatkosta.

Ystävällisin terveisin

(Allekirjoitus)

Oma nimi

Liitteet

Ansioluettelo

Tehtävä 3.7. Työpaikkahaastattelu

Tee harjoitus parin kanssa. Etsikää TE-keskuksen sivuilta kiinnostava työpaikka, voi olla myös kesätyö. Hakekaa työpaikasta tietoa Internetistä. Toinen on työnantaja ja toinen työntekijä. Harjoituksen tavoite on valmentaa sinua työpaikkahaastatteluun.

Harjoituksessa voi käyttää apuna hakemuskirjettä ja CV:tä. Varaudu vastaamaan alla oleviin kysymyksiin, kun menet työpaikkahaastatteluun. Muista, että nämä kysymykset työnantajalla on mielessään jo silloin, kun hän lukee hakemustasi. Osoita vastauksissa, että osaat keskustella ja markkinoida itseäsi. Voit valmistautua haastatteluun miettimällä, miten vastaat alla oleviin kysymyksiin.

1. Kerro jotakin itsestäsi?
2. Miten työkaverit tai ystävät kuvailisivat sinua?/ Kuvaile omaa luonnettasi.
3. Kerro kolme vahvuuttasi. Miten ne näkyvät työssäsi?
4. Mitä ominaisuuksia sinun tulisi kehittää itsessäsi?
5. Kerro suurin saavutuksesi. Entä epäonnistumisesi.
6. Mitkä ovat tulevaisuuden tavoitteesi?
7. Miksi hakeuduit opiskelemaan omaa alaasi?
8. Mitä olet pitänyt/pidit opiskelusta SAMledussa?
9. Mitkä ovat olleet koulutuksessa lempiaineitasi? Miksi olet pitänyt juuri niistä aineista?
10. Mitä tiedät yrityksestämme?
11. Miksi haluat tulla töihin juuri meille?
12. Minkälainen on mielestäsi hyvä ammattilainen tällä alalla?
13. Onko sinun helppo ottaa vastuuta?
14. Miten työskentelet ryhmässä? Entä yksin?
15. Miten suhtaudut palautteeseen?
16. Miten toimit stressaantuneena?
17. Millainen on täydellinen työpaikka?
18. Miksi meidän kannattaisi palkata juuri sinut?
19. Onko sinulla jotakin kysyttävää meiltä?

Tehtävä 3.8. Hissipuheen laatiminen

Laadi osaamisestasi ohjeiden mukainen hissipuhe. Kesto noin 1,5 minuuttia (90 s).

1. **Keskity olennaiseen** ja kiteytä osaamisesi yhteen lauseeseen.

- kerro taustastasi, tämänhetkisestä työtilanteestasi ja siitä, miksi olet halukas vaihtamaan työpaikkaa tai hakemaan juuri kyseistä työpaikkaa.

2. Mieti **miksi haluat** kyseisen **työn**

- Kerro, miksi ja mihin yritys tarvitsee juuri sinua ja sinun osaamistasi.

3. Tutki **taustoja**

- Tutki yritystä, sen viimeisimpiä toimia; perehdy myös kilpailevien yritysten maailmaan ja tutki, mitä he mahdollisesti tekevät paremmin. Tuo nämä tiedot mukaan puheeseesi.

4. Mieti, **kenelle** hissipuheesi on tarkoitettu.

5. **Harjoittele** ja testaa

- Harjoittele puhettasi paljon. Testaa puheen toimivuutta pitämällä se ennen haastattelutilannetta ystäville ja perheenjäsenille. Ota huomioon heidän antamansa palaute ja muokkaa puhettasi.

6. Ajattele olevasi aidosti **sopivin** hakemaasi työpaikkaan

- Asenteen pitää olla yhtenevä puheen sisällön kanssa. Usko sanomaasi. Varo kuitenkin vaikuttamasta yli-itsevarmalta, sillä kukaan ei ole täydellinen.

Voit käyttää apunasi alla olevaa lomaketta. Palauta tehtävä **ääni-, video- tai tekstitiedostona**.

<p>1. Esittäytyminen Kerro alkuun kuka olet. Mieti, mikä sinusta tekee työnantajan kannalta mielenkiintoisen ja palkkaamisen arvoisen. Kerro</p> <ul style="list-style-type: none"> • nimesi ja työhistoriasi • jotain kiinnostavaa koulutustaustastasi • jotain mielenkiintoista harrastuksistasi. 	
<p>2. Osaamisesi Kerro mitä osaat ja missä olet hyvä. Listaa kolme pointtia osaamisestasi vakuuttaaksesi vastapuolesi Vältä liioittelua tai valehtelua. Ole ylpeä siitä mitä osaat, ja tuo tätä rohkeasti esiin.</p>	
<p>3. Hyöty yritykselle Tämä on hissipuheen tärkein kohta.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mitä hyötyä sinusta on? • Miksi sinut kannattaisi palkata? • Mieti hyötyjä työnantajan kautta. • Mieti, mitä yritys hakee • Miksi he palkkaisivat juuri sinut? Mitä juuri sinä tarjoat heille? • Oletko innokas oppimaan? Oletko hyvä tiimipelaaja? Onko sinulla kokemusta, mitä he saattaisivat tarvita? 	
<p>4. Tarinan kertominen Havainnollista aiemmin sanomaasi kertomalla lyhyt tarina jostain työ-, koulu- tai vapaa-ajan projektistasi. Millainen onnistuminen sinulle on jäänyt mieleen? Saitko asiakkaalta erityisen hyvää palautetta? Kehuiko työkaverisi tai opiskelukaverisi sinua tiimikaverina? Saitko kiitosta esimieheltä jostain tietystä tilanteesta?</p>	

3.9 Oman tuotoksen esittely

On tärkeä osata kertoa, mitä osaa tehdä ja mitä on tehnyt. Monissa ammateissa voi koota omista töistään esittelyportfolion, joka sisältää kuvia tehdyistä töistä. Vaikka ammatissasi ei tehdä tuotteita, vaan toimitaan asiakaspalvelussa, voi omaa osaamistaan esitellä monella tavalla.

Esittele tässä omaan alaasi liittyviä käytänteitä. Voit esitellä myös jonkin tekemäsi tuotoksen. Ota aiheesta kuva ja käytä sitä apunasi esittelyssä. Voit tehdä myös videon aiheesta. Tuotos voi olla jokin konkreettinen tuote, esimerkiksi ateria, kotakeittiö, laatoitus, leivos jne., tai se voi olla käytänne, esimerkiksi asiakaspalvelutilanne, vian löytäminen autosta, viriketuokion pitäminen ikäihmisille jne.

4 Lisä- ja jatkokoulutus

Ammatillinen lisäkoulutus

Ammatillisen perustutkinnon lisäksi voit suorittaa ammatillisella toisella asteella ammatti- tai erikoisammattitutkinnon. Lisäkoulutukseksi katsotaan myös lyhytkestoinen korttikoulutus, esim. EA-passi tai tieturvakortti. Monissa ammateissa ei voi toimia ilman passien ja korttien suorittamista.

Ammatillista lisäkoulutuksen pääsyvaatimukset vaihtelevat: vaatimuksena voi olla esimerkiksi alan ammatillinen perustutkinto tai alaan liittyvä työkokemus.

Ammatillista lisäkoulutusta järjestävät muun muassa ammatilliset oppilaitokset.

Kuka voi hakea korkeakouluihin?

Amattikorkeakoulut

Hakukelpoisuudesta ammattikorkeakouluihin on kirjoitettu ammattikorkeakoululaissa.

Voit hakea **ammattikorkeakoulututkintoon** johtaviin opintoihin, jos olet suorittanut esimerkiksi

- lukion oppimäärän ja/tai ylioppilastutkinnon
- **120 opintoviikon tai 180 osaamispisteen laajuisen ammatillisen perustutkinnon tai näitä vastaavat aikaisemmat opinnot**
- **näyttötutkintona ammatillisen perustutkinnon, ammattitutkinnon tai erikoisammattitutkinnon tai niitä vastaavan aikaisemman tutkinnon tai**
- ulkomaisen koulutuksen, joka asianomaisessa maassa antaa kelpoisuuden korkeakouluopintoihin.

Yliopistot

Tietyt säädökset ja valtakunnalliset tavoitteet säätelevät yliopistojen opiskelijavalintoja, mutta viime kädessä yliopistot päättävät itse opiskelijaksi ottamisesta. Yliopistoon valitaan yleensä todistusten ja valintakokeen perusteella. Valintaperusteet voidaan laatia tiedekunnittain tai koulutuksittain. Tarkat valintaperusteet löytyvät kunkin yliopiston koulutuskuvauksista.

Yhteishaussa mukana olevat koulutukset

Kandidaatin ja maisterin koulutukset (3+2 vuotta)

Olet kelpoinen hakemaan yhteishaussa mukana oleviin kandidaatin + maisterin koulutuksiin, jos olet suorittanut esimerkiksi jonkin seuraavista tutkinnoista:

- ylioppilastutkinnon
- **ammattillisen perustutkinnon, ammattitutkinnon tai erikoisammattitutkinnon**
- ulkomaisen koulutuksen, joka asianomaisessa maassa antaa kelpoisuuden vastaaviin korkeakouluopintoihin

Opiskelijaksi voidaan hyväksyä myös hakija, jolla yliopisto toteaa muutoin olevan opintoja varten riittävät tiedot ja valmiudet.

Nämä kelpoisuusvaatimukset koskevat myös alempaan ja ylempään korkeakoulututkintoon johtavia erillishakuja.

Sinua voi kiinnostaa upseerin ura Suomen puolustusvoimissa. Voit hakea Maanpuolustuskorkeakouluun, jos täytät seuraavat ehdot:

- olet Suomen kansalainen
- olet saanut reservin upseerin koulutuksen ennen opintojen aloittamista (aliupseeritaustaisille järjestetään lisäkoulutus)
- olet terveydentilaltasi ja muutoin puolustusvoimien tai rajavartiolaitoksen tehtävien asianmukaisen hoitamisen kannalta sopiva
- olet enintään 26-vuotias

4.1 Lisäkoulutus ja jatko-opinnot

Sinulla on mahdollisuus osallistua jatko-opintoinfotapahtumiin saadaksesi tietoa opiskelumahdollisuuksista. Tilaisuuksia järjestetään useita lukuvuoden aikana. On suositeltavaa osallistua kahteen tilaisuuteen: opintojen alussa ja lopussa. Täytä tilaisuudessa seuraavalla sivulla oleva lomake.

Ammatillinen toinen aste

1. Mitä lisäkoulutusmahdollisuuksia on ammatillisella toisella asteella on perustutkinnon jälkeen/lisäksi?

2. Miten niihin hakeudutaan?

Jatkoväylä

1. Mikä on Jatkoväylä? Miten jatkoväylä toimii omassa tutkinnossasi?

Korkeakoulut

Voitko ammatillisena opiskelijana valmistuttuasi hakea korkeakouluun?

Kyllä

En

1. Mitä oman alan jatkokoulutusmahdollisuuksia korkeakoulut tarjoavat? Mainitse korkeakoulun nimi, koulutus ja koulutuksen kesto.

2. Mille muille aloille voit hakea? Kerro ainakin kolme esimerkkiä (korkeakoulun nimi, koulutusala, missä koulutusta tarjotaan)

3. Kuinka pitkään koulutukset esitellyissä korkeakouluissa yleensä kestävät? _____

4. Mitkä ovat opiskelumuodot? Rastita oikeat vaihtoehdot.

- Opiskellaan vain oppitunneilla lähiopetuksessa.
- Opiskellaan sekä lähiopetuksessa että itsenäisesti verkossa.
- Opiskellaan vain verkossa.
- Opintoja on vain päivisin.
- Opintoja voi olla sekä iltaisin että viikonloppuisin.
- Opiskellaan aina ryhmässä.
- Opiskellaan sekä yksin että ryhmässä.
- Opintoja ei voi suorittaa työn ohessa.

5. Miten haet korkeakouluun?

6. Suunnittelet meneväsi tulevaisuudessa korkeakouluun. Mitkä asiat nopeuttavat opintojasi siellä (esim. mitä opintoja voit opiskella nykyisten opintojesi aikana ja miten)?

Oliko sinulle tästä infotilaisuudesta hyötyä

ei ollenkaan

vähän

jonkin verran

paljon